

REFERAT Udvalget for Klima og Landdistrikter 2022-2025 d. 01-12-2022

Mødedato Torsdag d. 01. december 2022 kl. 16:30

Mødested Byrådssalen, Hadsund Rådhus

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Klimatilpasningsplan - handlinger på kort, mellem og langt sigt.....	4
Kl. 17.00: Dialogmøde med Landdistriktsrådet.....	7
Evalueringsplan af Landdistriktspolitikken og -strategien.....	9
EU-udbud på transport af affald fra genbrugspladser.....	12
Varmeplan 2022.....	13
Mariagerfjord Kommune som bæredygtig virksomhed.....	16
Omlægning til CO2-neutral flåde.....	21
Prioritering af resterende initiativkort.....	24
Orienteringssager.....	25
Eventuelt.....	26
Lukket:	27

Punkt 64: Godkendelse af dagsorden

85.02.02-G01-4-22

Forventet sagsgang

UKL

Beslutning

Godkendt.

Peter Muhl (A) var fraværende grundet orlov.

Punkt 65: Klimatilpasningsplan - handlinger på kort, mellem og langt sigt

01.30.10-P20-1-22

Forventet sagsgang

UKL

Anledning

Som et led i DK2020-projektet skal kommunens Klimatilpasningsplan opdateres, så den kommer til at dække perioden 2023-2026. I Klimatilpasningsplanen fastlægges en række initiativer, som skal afbøde konsekvenserne af klimaforandringer i form af eksempelvis øget nedbør og havstigning. Disse initiativer fremgår af kapitlet "Handleplan for Klimatilpasning".

Der er behov for en politisk stillingtagen til denne handleplan, så der udstikkes en politisk retning for det videre arbejde med Klimatilpasningsplanen frem mod den endelige vedtagelse til næste år.

Indstilling

Direktøren for Teknik, Kultur og Klima indstiller til Udvalget for Klima og Landdistrikter:

1. At fokusområderne, den overordnede tidsplan og den kommunale investeringsrækkefølge på henholdsvis kort, mellem og langt sigte, som beskrevet i kapitlet "Handleplan for Klimatilpasning", lægges til grund for det videre arbejde med udformning af Klimatilpasningsplan 2023-2026.

Inddragelse

Klimatilpasningsplanen, som p.t. er under udarbejdelse, skal vedtages i sommeren 2023. Første politiske behandling (fagudvalg, Økonomiudvalg og Byråd) forventes i marts 2023, hvorefter offentligheden vil blive inddraget igennem en otte ugers høringsperiode. Herefter sendes planen til godkendelse af CONCITO og i juni 2023 skal Byrådet vedtage klimatilpasningsplanen endeligt.

Sagsfremstilling

Baggrund

Ud fra det datagrundlag, som DMI's Klimaatlas og andre statslige dataportaler præsenterer, er der foretaget en risikovurdering. I risikovurderingen udpeges kommunens særlige risikoområder og der udvælges nogle fokusområder, hvor der skal prioriteres en række handlinger for at imødegå konsekvenserne af de fremtidige klimahændelser og for at afbøde skadesomkostninger. De anviste tiltag og nødvendige afværgeforanstaltninger foreslås iværksat på henholdsvis kort, mellem og langt sigte (hhv. 2023-2026, 2027-2030 og 2030-2050) og disse udgør til sammen "Handleplan for Klimatilpasning". De konkrete initiativer vil blive selvstændigt politisk behandlet for indhentning af bevilling eventuelt i forbindelse med den årlige budgetlægning.

Handleplanen skal være kommunens arbejdsplan for klimasikring, men den omfatter også handlinger, der skal udføres af grundejere, Mariagerfjord Vand A/S, Beredskab Nordjylland og andre aktører. Et oversigtsskema med den overordnede tidsplan fremgår af bilaget i Powerpoint.

Dilemmaer

Ved arbejdet med klimatilpasning kan kommunen antage forskellige grader af risikovillighed. I forhold til valget af tilgang kan der, helt forsimplet, vælges mellem to yderpunkter:

1. Den forsigtige tilgang, hvor man straks igangsætter beskyttende tiltag og forsøger at iværksætte handlinger - nu og her.
2. Den langmodige tilgang, hvor man er mere risikovillig og vælger at forholde sig afventende for en tid.

Da økonomi ofte er en begrænsende faktor, vil der være risiko for, at sidstnævnte tilgang mere eller mindre ufrivilligt ender med at blive den realiserede tilgang. Men "en gylden mellemvej" kan vælges at blive bragt i spil. Hvis der vælges en tilgang et sted midt imellem de to yderpunkter, hvor det bliver "det muliges kunst", som kommer til at afgøre, hvilke handlinger og afværgeforanstaltninger, der skal iværksættes, og (ikke mindst) i hvilket tempo det skal ske, så forøges chancerne for, at der handles med rettidig omhu. Der vil skulle ske en afvejning af risikoen (potentielle skadesomkostninger) i forhold til det økonomiske råderum (budget til anlægsomkostninger) for, at Mariagerfjord Kommune kan handle med rettidig omhu.

Handleplan for Klimatilpasning

Fagenheden Teknik og Miljø's anbefalinger til handlinger og prioriteringen af tiltag er sket ud fra en afvejning af risikoelementerne og ud fra økonomiske betragtninger. Det skal derfor fremhæves, at handleplanen "kun" er en hensigtserklæring og tidsplanen i handleplanen repræsenterer således kommunens nuværende udgangspunkt. Den foreskriver, hvilke handlinger, kommunen prioriterer at iværksætte i perioderne 2023-2026 (kort sigt), 2027-2030 (mellem sigt) og 2031-2050 (langt sigt), velvidende at budgetter og prioriteringer hurtigt kan ændre sig over tid.

Nogle af de skitserede handlinger vil med fordel kunne udføres i to faser. Eksempelvis foreslås det, at der ved etablering af en højvandssikring først sikres til kote 2,3 m DVR90, hvilket kan modsvare de værste stormflodshøjder i midt-århundredet. Denne højvandssikring kan så efterfølgende hæves til kote 2,8 m DVR90, hvilket svarer til de værste stormflodshøjder i slut-århundredet. Denne tilgang, hvor klimatilpasningsløsninger løbende forhøjes og tilpasses over tid, kan være med til at finde vejen til at balancere "det muliges kunst".

Fordele/Ulemper

Den åbenlyse fordel ved at handle med rettidig omhu er, at begrænse de potentielle skadesomkostninger i fremtiden. Der vurderes at være store muligheder i at samtænke arbejdet med klimatilpasning med renoveringen af havne, anlæg af veje eller byfornyelse, så kommunens anlægsinvesteringer anvendes bedst muligt og giver størst værdi for kommunens borgere. Derudover er der mulighed for at skabe merværdier med rekreative faciliteter/områder ved valget af forskellige klimatilpasningsløsninger.

Økonomi

Dagsordenspunktet omfatter ikke økonomiske opgørelser. Den forestående vedtagelse af Mariagerfjord Kommunes Klimatilpasningsplan 2023-2026 (i sommeren 2023) med de tiltag og afværgeforanstaltninger, som den foreskriver, vil imidlertid få økonomiske konsekvenser, som skal medtænkes i de fremtidige budgetter. Dette gælder både anlægsinvesteringer og personaleressourcer til at virkeliggøre projektforslagene. Især projekter, der indebærer privat (med-)finansiering, er erfaringsmæssigt tidskrævende at virkeliggøre, da kommunen efter kystbeskyttelsesloven har en faciliterende rolle.

Det er ikke for nærværende muligt at udarbejde økonomiske overslag på de aktiviteter og handlinger, som angives i "Handleplan for Klimatilpasning". Der er for store usikkerheder omkring fremtidens prisudvikling (både på materialer og på rådgiverhonorar). Derudover er omfanget og udbredelsen af de forskellige klimatilpasningsløsninger endnu ikke fuldt ud konkretiseret. Det er vigtigt at tilstræbe, at de valgte løsninger er multifunktionelle, således at flere udfordringer løses på samme tid og tjener flere formål.

Aktiviteterne i "Handleplan for Klimatilpasning" omhandler blandt andet udarbejdelse af forundersøgelser og detailprojektering. Først når der foreligger flere detaljer, er det muligt at fastlægge de specifikke sikringsniveauer og estimere anlægsomkostninger.

Beslutning

Et flertal i udvalget godkendte som indstillet.

For stemte: Jesper Mikkelsen (V), Laura Holm (C), Jens Riise Dalggaard (A), Niels Peter Christoffersen (A) og Jørgen Hammer Sørensen (O).

Imod stemte Per De Friis (D) idet han ikke er overbevist om at de bagvedliggende, myndighedsbaserede forudsætningsrapporter er korrekte.

Peter Muhl (A) var fraværende grundet orlov.

Bilag

Beslutning omkring Handleplan for Klimatilpasning

Punkt 66: Kl. 17.00: Dialogmøde med Landdistriktsrådet

20.00.00-A08-3-22

Forventet sagsgang

UKL

Anledning

Kl. 17.00: Dialogmøde med formand og næstformand fra Landdistriktsrådet i Mariagerfjord Kommune.

Indstilling

Direktøren for Teknik, Kultur og Klima indstiller til Udvalget for Klima og Landdistrikter:

1. At det fremtidige samarbejde mellem Udvalget for Klima og Landdistrikter og Landdistriktsrådet drøftes.
2. At rådets nye forretningsorden godkendes.

Sagsfremstilling

Landdistriktsrådet igangsatte i starten af 2022 en forandringsprocess, der havde til formål at forny rådets forretningsorden og nytænke samarbejdet med det nye Udvalg for Klima og Landdistrikter.

Processen blev faciliteret af samme konsulent, som stod for arbejdet med det §17, stk. 4-udvalg omkring landdistrikter og arbejdet med tilblivelsen af en ny Landdistriktspolitik samt blandt andet guidelinen for Lokale Udviklingsplaner, der arbejdes med i lokalområderne.

I forandringsprocessen har rådet arbejdet med en ny forretningsorden samt vision og mission, som er indsat herunder.

Mission:

"Vi er praktiske eksperter i hverdagslivet i landsbyerne og landområderne i Mariagerfjord Kommune. Vi er det vigtigste bindeled mellem borgere i landdistrikterne og kommunens byrådspolitikere og administration."

Vision:

"Vi arbejder for, at landsbyer og landområder i Mariagerfjord Kommune er attraktive og bæredygtige. Derfor søger vi indflydelse på udviklingen i landdistrikterne. Vi arbejder proaktivt. Vi tager medansvar for at finde de bedste løsninger - for både de nuværende og fremtidige beboere i landdistrikterne."

Landdistriktsrådet ønsker en dialog med Udvalget for Klima og Landdistrikter omkring arbejdet med klimadagsordenen og udarbejdelsen af Lokale Udviklingsplaner. Ligeledes ønsker Landdistriktsrådet at drøfte understøttelse af frivillige, vidensdeling, kommunikation og bosætning.

Udvalget for Klima og Landdistrikter ønsker en dialog med Landdistriktsrådet om, hvordan de ser, at deres vision spiller ind i Byrådets overordnede vision:

"Sammen skaber vi bæredygtig udvikling i mulighedernes Mariagerfjord - centralt i det nord- og østjyske. Her vil vi mere og der er plads til flere!"

Landdistriktskonsulent vil til mødet gennemgå arbejdet med de Lokale Udviklingsplaner og Landdistriktsrådets nye forretningsorden.

Beslutning

Ad 1: Drøftet

Ad 2: Godkendt

Peter Muhl (A) var fraværende grundet orlov.

Bilag

Landdistriktsrådets Vision og Mission - pr maj 2022

Forretningsorden - Landdistriktsrådet d. 15.11.2022

Punkt 67: Evaluering af Landdistriktspolitikken og -strategien

20.00.00-P22-1-19

Forventet sagsgang

UKL

Anledning

I forbindelse med Landdistriktspolitikken godkendelse besluttede Byrådet 28. maj 2020, at Landdistriktspolitikken evalueres inden udgangen af 2022.

Indstilling

Direktøren for Teknik, Kultur og Klima indstiller til Udvalget for Klima og Landdistrikter:

1. At drøfte om politikken fortsat er rammesættende for det, som udvalget vil?
2. At drøfte om arbejdet med de nye visioner giver anledning til, at landdistriktspolitikken skal justeres?

Inddragelse

Byrådet etablerede primo 2019 et §17.4 udvalg med fokus på Landdistrikter, der kom med en række konkrete anbefalinger. Der blev efterfølgende igangsat en høringsproces i alle politiske fagudvalg, hvorefter oplægget blev sendt i offentlig høring, inden den endelige godkendelse i Byrådet i maj 2020.

Sagsfremstilling

Den nuværende landdistriktspolitik er bygget op omkring §17.4-udvalgets anbefalinger til Landdistriktsudvikling i Mariagerfjord Kommune med fokus på lokale løsninger og samspil mellem borgere og kommune:

Tværgående anbefalinger:

- Det gode hverdagsliv
- Strategisk og proaktiv indsats
- Samskabelse mellem kommune og borgere
- Udnytte de stedbundne kvaliteter
- Prioritering af bæredygtige løsninger

Overordnede fokusområder

Lokale udviklingsplaner (LUP) og styrket samarbejde på tværs:

- Lokale udviklingsplaner skal være et nøgleredskab for udvikling af vores landsbyer og lokalområder.
- Lokale udviklingsplaner skal - når det giver merværdi for landsbyer og de lokale beboere - dække flere lokalområder.
- Alle kommunens 35 lokalområder skal senest i 2027 være dækket af en lokal udviklingsplan.
- De lokale borgere skal have det primære ansvar for at udvikle de lokale fællesskaber og har et medansvar for at bidrage til den lokale udvikling.
- Alle kommunens 35 lokalområder skal have ét veldefineret og repræsentativt samarbejdsorgan, der har det overordnede ansvar for dialogen med kommunen.

Kommunalt fokus på rollefordeling og ressourcer til landdistriktsområderne:

- Kommunen afsætter ressourcer til at koordinere og facilitere landdistriktsudviklingen.
- Kommunen tager ansvar for at igangsætte og facilitere udarbejdelsen af de lokale udviklingsplaner, men processen skal altid være båret af meningsfuld samskabelse med lokalområdets aktører.
- Kommunen skal sikre tydelighed i de eksisterende ressourcer til at understøtte lokale initiativer.

Øvrige fokusområder:

- Adgang til natur og landskaber
- Hurtigt bredbånd og sikkert mobilsignal
- Klog mobilitet og fleksible transportløsninger
- Den gode visuelle oplevelse i lokalområderne
- Det gode levende mødested og de lokale fællesskaber skal understøttes
- Fokusering på branding og storytelling

Opsamling fra udvalgets arbejde med Byrådets nye vision på Landdistriktsområdet 'Her vil vi mere - og der er plads til flere'

Bosætning:

- Plads til attraktive, alternative og unikke boformer med tydelig klimadagsorden (klima-kvarterer)
- Pejlemærker:
 - Befolkningstal og nettotilflytning
 - Forskellige borgertyper – Hvem er vi, hvem kommer til?

Bo og opleve - Mangfoldighed gør stærk:

- Understøttelse af bæredygtige initiativer i landdistriktsudviklingen
 - Udnytte grøn pulje - evt. bæredygtighedspulje i landdistrikter
- Dyrke nuværende og nye positive særkender (f.eks. øko-landsbyer)
- Ildsjæleunderstøttelse og klyngesamarbejder
- Digital infrastruktur (for alle)
- Pejlemærker:
 - Teledækning
 - Ansøgninger og initiativlyst
 - Tilflytning (inkl. demografital)

Vækst og udvikling - Erhvervsvenlig:

- Klimafyrtårne – Fortsat styrke på energi
- Mod til at følge med den grønne udvikling
 - Grønne projekter
 - Smidig planlægning for vedvarende energi (VE) og grøn omstilling
 - Fødselshjælper på grønne initiativer
- Pejlemærker:
 - Nye (grønne) virksomheder og arbejdspladser

Naturligvis grønnere - Klima:

- Mod til at tænke CO₂-påvirking i beslutningsgrundlag
- DK 2020 – Fra plan til aktion
 - Midler til opfølgning (CO₂ og klimasikring)
 - Udfase naturgassen
 - Kommunale bygninger på fjernvarme/grøn varme
- Øget produktion af grøn strøm/vedvarende energi (VE)
 - Planlægning til at understøtte grøn energi
- Bæredygtighed i egne og andres byggerier
 - Genbrugsmateriale- eller nedtagningsspulje
 - Det mest bæredygtige er det, vi ikke bygger
- Kommunale investeringer i grøn energi
 - Eget energiselskab
 - Afkast til flere grønne investeringer og energibesparende tiltag
- Pejlemærker:
 - DK 2020 målopfyldelse inkl. på klimasikring
 - CO₂-regnskab og cases (også på indkøb)

Økonomi

I forbindelse med udarbejdelse af Budget 2021 blev der afsat følgende midler til udarbejdelse af Lokale Udviklingsplaner:

- I budget 2021: 500.000 kr.
- I budget 2022: 1.000.000 kr. og
- I budget 2023: 1.500.000 kr.

Beslutning

Udvalget konstaterede at den nuværende politik er tilstrækkeligt rammesættende og at der derfor ikke vurderes behov for at revidere politikken på nuværende tidspunkt.

Peter Muhl (A) var fraværende grundet orlov.

Bilag

Dagsordenspunkt Landdistriktspolitik 2020 behandlet på mødet 28. maj 2020 kl. 1800 (Loungen, DS.docx

Landdistriktspolitik 2020

Anbefalinger til landdistriktsudvikling i Mariagerfjord Kommune.pdf

Punkt 68: EU-udbud på transport af affald fra genbrugspladser

88.00.00-Ø54-8-22

Forventet sagsgang

UKL

Anledning

Fagenheden har gennemført EU-udbud på transport af affald fra kommunens genbrugspladser.

Udvalget for Klima og Landdistrikter bedes tage orienteringen til efterretning.

Indstilling

Direktøren for Teknik, Kultur og Klima indstiller til Udvalget for Klima og Landdistrikter:

1. At orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Fagenheden for Teknik og Miljø har gennemført EU-udbud på transport af affald fra kommunens fem genbrugspladser. Opgaven er udbudt i to delentrepriser, dels Hobro og Arden og dels Als, Hadsund og Mariager.

Der har været 15 tilkendegivelser af interesse, hvilket er mange for den type udbud.

Ved tilbudsfristens udløb 24. oktober 2022 har vi modtaget syv bud. Stand-still perioden udløb 14. november 2022.

Fagenheden har ikke modtaget indsigelser, hvorfor der indgås følgende kontrakter med entreprisestart 1. maj 2023:

- For delentreprise 1 - Hobro og Arden - indgås aftale med vognmand Kaj Haferbier Vebbestrup ApS
- For delentreprise 2 - Als, Hadsund og Mariager - indgås aftale med Glerup Container Service A/S

Økonomi

Der er budgetteret med 4 mio. kr./år i 2023 mod et forventet forbrug på 3,4 mio kr. i 2022.

Den samlede entreprisum beløber sig til 3,6 mio. kr./år fordelt med 1,4 mio. kr./år på delentreprise 1 og 2,2 mio. kr./år på delentreprise 2.

Beslutning

Taget til efterretning.

Peter Muhl (A) var fraværende grundet orlov.

Punkt 69: Varmeplan 2022

13.03.00-P15-2-22

Forventet sagsgang

UKL,

Anledning

29. juni 2022 indgik Regeringen aftale med KL om "Fremskyndet planlægning for udfasning af gas til opvarmning og klar besked til borgerne", for at få igangsat omlægning af gasforsynede områder til grøn varme. Det betyder, at kommunerne i indværende år skal udarbejde en ny varmeplan og give ejendomsjere i gasforsynede områder besked om, hvorvidt og hvornår fjernvarme forventes udrullet i deres område.

Byrådet skal tage stilling til godkendelse af forslag til ny varmeplan.

Indstilling

Direktøren for Teknik, Kultur og Klima indstiller til Byrådet:

1. At forslag til ny varmeplan godkendes.
2. At fagenheden gives kompetence til at foretage løbende tilretninger af varmeplanen med nye godkendte projektforslag.

Inddragelse

Varmeforsyningsselskaberne i kommunen har været inddraget i processen med udarbejdelse af varmeplanen, ligesom der har været dialog med virksomheder med potentiale for levering af overskudsvarme. Resultatet af dialogerne er indarbejdet i forslag til ny varmeplan.

Sagsfremstilling

Regeringen præsenterede april 2022 deres reformudspil "Danmark kan mere II", som sætter retningen for et grønnere og sikrere Danmark. Det skal lægge sporene for Danmarks vej mod at blive uafhængig af russisk gas og samtidig accelerere den grønne omstilling.

25. juni 2022 indgik Regeringen politisk stemmeaftale om "Klimaafale om grøn strøm og varme 2022", som udmønter Regeringens intentioner i "Danmark kan mere II". Med aftalen er der politisk flertal for blandt andet at fremskynde den grønne omstilling på varmeforsyningsområdet og dermed gøre sig fri af russisk naturgas.

Regeringen har 29. juni 2022 indgået aftale med KL om igangsætning af initiativer på det kommunale område for udmøntning af de politiske ambitioner:

- Kommunerne gennemfører i 2022 en planlægningsindsats for omlægning til grøn varme i de områder, som i dag er gasforsynede
- Alle ejendomsjere med gas- og oliefyr i disse områder får inden udgangen af 2022 klar besked om udrulning af fjernvarme, herunder om de i stedet skal overveje at skifte til anden løsning inkl. link til vejledning og information om aktuelle støttemuligheder
- Fjernvarmeselskaberne udarbejder projektforslag til godkendelse inden udgangen af 2023 med deraf følgende forsyningspligt senest i 2028 (5 år til gennemførelse)
- I kommuner med gasforsynede områder oprettes et koordinationsforum for dialog og koordinering mellem relevante aktører.

For at bistå kommunerne med opgaven giver en ny cirkulæreskrivelse fra 26. oktober 2022 kommunerne mulighed for at lempe på kravene i planlægningen.

Kommunerne kan derfor vælge, om kravet til samfundsøkonomiske beregninger skal gælde for varmeplanen som helhed eller fortsat være indeholdt i de enkelte projektforslag i 2023. Vælges det første, skal varmeplanen sendes i formel høring inden endelig godkendelse.

Fagenheden Teknik og Miljø bemærker hertil, at forslagene i varmeplanen alene baserer sig på teknisk-økonomisk screeninger for afklaring af potentialer for udvidelse af varmforsyningsområder og til brug for dialogmøderne med varmforsyningerne. Idet kommunen under alle omstændigheder skal påse, at en sag er tilstrækkeligt oplyst, førend der træffes afgørelser, har fagenheden i udkastet til planen lagt vægt på, at de samfundsøkonomiske beregninger godkendes i projektforslagene. Dermed vurderer fagenheden, at både varmforsyningerne og borgerne får den bedste mulighed for at træffe afgørelser på et tilstrækkeligt belyst økonomisk grundlag.

Varmeplanen er ikke retsgyldig og dermed ikke bindende for varmforsyningerne, ligesom der fortsat ikke er tilslutningspligt for de berørte ejendomme. Uanset om kommunen godkender de fremsendte projektforslag, er de økonomiske forudsætninger i projekterne betinget af en høj tilslutning fra ejendommernes side, hvorfor udvidelserne i planen ikke nødvendigvis realiseres. Kommunen kan dog senere hen vælge at pålægge varmforsyningerne at udarbejde og gennemføre projektforslagene uagtet tilslutningen.

Varmeplanen opdeler de gasforsynede områder i tre områdetyper:

- Områdetype 1: Her forventes det, at ejendomme bliver tilbudt fjernvarme i perioden 2024-2028
- Områdetype 2: Her afklares det i 2023, om der er basis for fjernvarme
- Områdetype 3: Her er det ikke forventningen, at der kan tilbydes fjernvarme

Ejendomme i områdetype 3 vil blive opfordret til at søge individuel varmekilde eller afsøge muligheden for etablering af lokale, kollektive løsninger. Fagenheden bemærker, at der allerede er kontakt til borgere fra flere af disse områder med henblik på afklaring af alternative løsninger, og denne indsats vil fortsætte uændret i 2023.

Varmeplanen indeholder forventning om udvidelse af fjernvarmforsyningen i disse områder:

- Hørby Kirkeby
- Hobro Vest (Bærkvarteret)
- Valsgård

Varmeplanen indeholder disse områder, hvor der er behov for yderligere afklaring:

- Vebbestrup
- Ø. Doense

Fagenheden bemærker, at varmeplanen ikke rummer, områder hvor der allerede ligger godkendt projektforslag og plan for udrulning.

Forslag til ny varmeplan vil blive fremsendt efterfølgende.

Information til borgerne

Efter varmeplanens godkendelse - og inden årsskiftet - vil ejendommejerere i gasforsynede områder få tilsendt et brev, som beskriver, om ejendommen ligger i et område hvor:

- der forventes fjernvarme (områdetype 1)
- der er behov for yderligere afklaring (områdetype 2)
- der ikke forventes mulighed for fjernvarme (områdetype 3).

Brevet vil også indeholde vejledning om, hvor der kan søges oplysninger om alternative løsninger og eventuelle støtteordninger.

Fagenheden bemærker, at der ligger et forslag til ny bekendtgørelse om tilskud til konverteringer til varmepumper i bygninger til helårsbeboelse (Varmepumpepuljen). I bekendtgørelsen er der lagt op til, at bygninger beliggende i områder besluttet/udlagt til potentiel fjernvarme ikke omfattes af varmepumpepuljen. Vedtages forslaget til bekendtgørelsen, forventes det, at varmeplanens udlagte fjernvarmeområder vil være omfattet af denne bestemmelse.

Beslutning

Udvalget besluttede, efter en drøftelse på baggrund af et foreløbigt bilagsmateriale, at punktet færdigbehandles ved et ekstraordinært møde 12. december 2022 kl. 15.30. Mødet afholdes som videomøde.

Udvalget konstaterede, at punktets politiske behandling slutter i udvalget og at sagen således ikke skal videre til Byrådet.

Peter Muhl (A) var fraværende grundet orlov.

Punkt 70: Mariagerfjord Kommune som bæredygtig virksomhed

88.00.00-Ø54-5-21

Forventet sagsgang

UKL, ØK, BY

Anledning

Nærværende sag omhandler omstillingen af Mariagerfjord Kommunes drift til bæredygtig drift. Sagen beskriver de allerede besluttede tiltag, omfanget heraf, status for implementering samt indstilling til forbedret mulighed for politisk at prioritere bæredygtige tiltag på baggrund af viden om kommunens CO₂-aftryk.

Indstilling

Direktionen indstiller til Byrådet:

1. At orienteringen omkring arbejdet med bæredygtig drift tages til efterretning.
2. At Udvalget for Klima og Landdistrikter årligt behandler status på målopfølgning af POGI.
3. At der investeres i et tillægssystem til kommunens indkøbssystem med henblik på at kunne opgøre, følge og virkemiddelsberegne kommunens samlede klimaaftryk i Scope 1, 2 og 3 med henblik på politiske prioriteringer af indsatser. Systemet afholdes inden for rammen hos Fagenheden Ejendomme og Bæredygtighed.

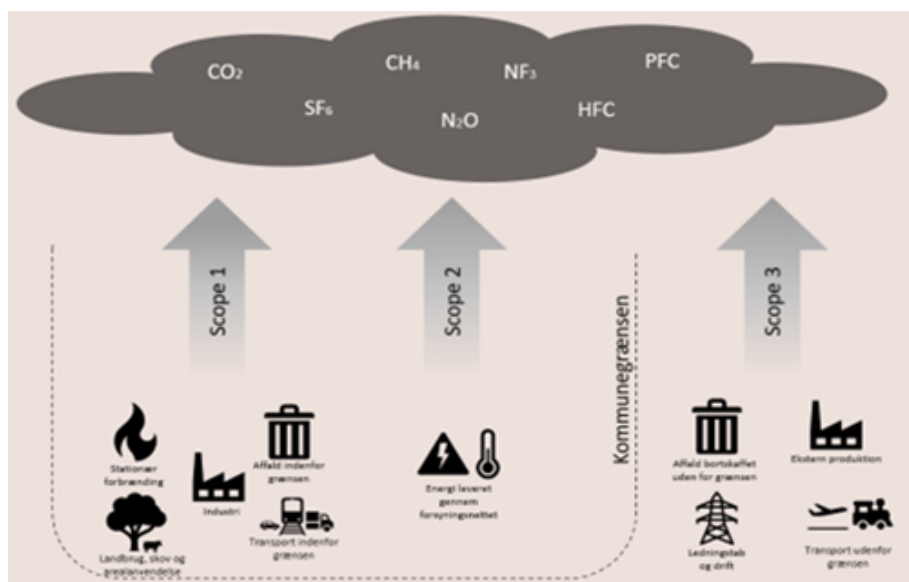
Sagsfremstilling

Gennem det aktuelle arbejde med DK2020 har Mariagerfjord Kommune i lighed med 94 andre kommuner forpligtet sig til at udvikle klimahandlingsplaner med det formål at identificere, definere og vedtage initiativer, der lever op til Parisaftalens målsætninger om 70% CO₂-reduktion i 2030 og klimaneutralitet i 2050.

Hvor DK2020-planen tager udgangspunkt i indsatser, der skal reducere Mariagerfjord Kommunes udledning overordnet som geografisk område – det vil sige hvor alle aktørers bidrag tæller: borgere, erhverv, industri, landbrug mv. – handler nærværende sag om Mariagerfjord Kommune som virksomhed og fokus på at omstille en virksomhed med cirka 3.600 ansatte, 500 bygninger fordelt på 150 adresser og et årligt indkøbsforbrug af varer, tjenesteydelser, brændstof og forsyning samt anlæg for cirka 1.000.000.000 kr. til bæredygtig drift.

Med et forbrug på 1 mia. kr. er der en række parameter, hvorpå virksomhedens klimamæssige aftryk påvirkes, og hvor en indsats vil medvirke til at nedsætte CO₂-forbruget, både direkte og indirekte.

Man ved, at det største målbare aftryk sættes i byggeri og anlæg, derefter i driften af bygninger samt transport (Scope 1 og 2 herunder). Men langt størstedelen af klimaaftrykket afsættes gennem det, der er mere svært at styre og måle, som ligger uden for virksomhedens direkte kontrol og som ikke kommer til at fremgå af kommunernes DK2020-klimaplaner i første omgang. Det er køb af varer og tjenesteydelser (Scope 3). Faktisk antages det, at mellem 60 og 80% af virksomhedens reelle klimabelastning ligger i de indkøb af varer og tjenesteydelse, man gør.

Scope 1, 2 og 3 er internationale standarder for kortlægning af et givent firmas, projekts, produkts eller persons udslip. I standarderne skelnes generelt mellem:

- Scope 1: Det udslip, man direkte selv forårsager (afbrænding af f.eks. olie og benzin) – måles i klimaplanerne
- Scope 2: Udslip gennem den energi, man køber (el og fjernvarme) – måles i klimaplanerne
- Scope 3: Udslip i forbindelse med de produkter og services, man forbruger - måles ikke i klimaplanerne, men udgør reelt den største klimabelastning, mellem 60 og 80%

Der er som sådan ikke nogle typer udslip, der er værre end andre, så samlet set er Scope 3-udledninger lige så betydende som Scope 1 og 2-udledninger. I og med at Scope 3 ofte udelades af klimakortlægninger, fordi den er så vanskelig at fastsætte, får den imidlertid ikke altid den fornødne opmærksomhed, dens betydning taget i betragtning. Endvidere må det også forventes, at det alene er et spørgsmål om tid, inden også Scope 3 skal indgå i kommende klimaplaner, idet det ellers ikke er muligt at imødekomme Parisaftalens målsætning om klimaneutralitet i 2050.

Besluttede initiativer for bæredygtig drift af virksomheden Mariagerfjord Kommune

Byrådet i Mariagerfjord Kommune har vedtaget to store tiltag, der begge skal medvirke til en mere bæredygtig drift af virksomheden Mariagerfjord Kommune, hvilket er beskrevet herunder.

Bygninger:

- Der blev i juni 2022 vedtaget en strategi for energioptimering af kommunens bygninger og i samme forbindelse afsat energilån på 28,2 mio. kr.

Udmøntningen heraf sker gennem prioriterede indsatser i forhold til både den økonomiske og miljømæssige effekt af tiltagene. Udvalget for Klima og Landdistrikter får fremadrettet en årlig energirederegørelse for at følge effekten af investeringen.

Generelt er byggeri en af de største belastninger for klimaet, hvorfor den bæredygtighedsstrategiske tilgang er, jf. også Udvalget for Klima og Landdistrikters visonsarbejde:

Herudover arbejdes der parallelt løbende med fokus på optimering af bygningsarealerne, herunder en øget belægning og fleksibilitet, fordi driften af arealerne også udgør en stor klimabelastning.

Partnerskab for offentlige grønne indkøb - POGI:

- Byrådet besluttede i 2021 at tiltræde Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb (POGI), som led i visionen om at blive en grønnere og mere bæredygtig kommune. Set i lyset af, hvor stort klimaafttrykket via kommunens forbrug /indkøb reelt er (Scope 3), giver fokus på grønne indkøbsaftaler utrolig stor mening.

Når vi indkøber for 1 mia. kr. om året, er kravene til indkøb et af de steder, hvor kommunen samlet kan medvirke til at trække markedet i en mindre miljøbelastende retning. I partnerskabet POGI er det strategisk væsentlige, at når mange offentlige myndigheder står sammen i POGI om at sætte bæredygtighedskrav til produktionskæden /leverandørerne, så rækker påvirkningen meget langt, fordi efterspørgslen efter mindre miljøbelastende produkter og løsninger styrker udbudssiden ved at gavne grønne virksomheder.

I praksis udvikles der i regi af POGI fælles indkøbsmål og målsætninger, som Mariagerfjord Kommune som medlem implementerer. POGI bidrager med viden og erfaring, der fremmer kendskabet til offentlige grønne indkøb og identificerer muligheder og løsninger ved grønne indkøbsmål. Sekretariatet er organiseret under Miljøstyrelsen.

Indkøbsmålene omfatter: Fødevarer, transport, byggeri og anlæg, bæredygtigt træ, rengøring, børneartikler, IKT-udstyr, belysning, træbaserede kontorartikler og tryksager, husholdning- og storkøkkenudstyr samt tekstiler. For hvert område er der dels overordnede målsætninger og en række konkrete mål. POGI-aftalen regulerer ikke alene selve indkøbene, men tilsigter også kompetenceudvikling, så adfærden omkring bæredygtig omstilling også følger med, hvor det giver mening. Der henvises til bilag 1 for uddybende specificering af de aktuelle målsætninger og mål.

Partnerskabet udvikler hvert år nye indkøbsmål og efterser også regelmæssigt de eksisterende mål og opdaterer miljøkravene, så de følger med udviklingen. Indkøbsmålene udvikles og revideres af arbejdsgrupper, der består af repræsentanter fra partnerskabets medlemmer, som samarbejder med Sekretariat fra Grønne Indkøb. Eksempelvis deltager Mariagerfjord Kommune aktuelt i revidering af indkøbsmål for kategorien Rengøring.

Målopfølgning:

Der udarbejdes årligt en målopfølgningsrapport, som har til formål at afdække styrker og svagheder ved implementering af de forskellige indkøbsmål. Det er ikke et krav, at kommunen lever op til alle indkøbsmål, men gennem medlemskabet er vi forpligtet til at udvikle vores indkøb og udbud i en mindre miljøbelastende retning. Målopfølgningsrapporten giver et godt overblik over status på kommunens samlede bæredygtige indkøb, og administrationen vil fremover fremlægge årlig opfølgning til Udvalget for Klima og Landdistrikter.

Omlægning til bæredygtig drift af Mariagerfjord Kommune

Mariagerfjord Kommune som bæredygtig virksomhed er først under udrulning. Energooptimeringen af kommunale bygninger er i gang og drives centralt fra af Fagenheden Ejendomme og Bæredygtighed. Herudover er delelementer af POGI implementeret og andre er aktuelt under implementering. I processen er det afgørende vigtigt at få organisationens bevidsthed om værdien af grønne indkøb, så også organisationen oplever - på lige fod med egen adfærd – at man gennem omlægning af indkøb er med til at reducere klimabelastningen.

Nogle af POGI-målsætningerne indarbejdes først, når kommende indkøbsaftale på området skal genudbydes – andre vil ske ved, at der i indkøbssystemet lukkes for muligheden for at indkøbe produkter, der ikke lever op til POGI-kravene. Endelig kræver andre tiltag større ændringer fra nuværende praksis, hvorfor der vil være mere konkrete sager omkring omstillingen, der kommer til politisk behandling. Det gælder fx omlægning af kommunens køretøjsflåde. Når en omlægning til bæredygtig drift vurderes at begrænse konkurrencen ud fra en faglig vurdering af markedets modenhed til at efterleve kravene (herunder også proportionerne mellem den økonomiske bæredygtighed og miljømæssig bæredygtighed), vil det særskilt blive fremlagt til politisk behandling.

Der er i bilag 1 gjort en notits ved hvert element i forhold til implementering af de målsætninger i forhold til grønne indkøb.

Klimaregnskab og virkemiddelsberegner for kommunen som virksomhed

For at følge kommunens reelle omlægning til bæredygtig drift og ikke mindst både prioritere og vurdere virkning, er det nødvendigt, i lighed med andre virksomheder, at kende kommunens klimaaftryk. Det undersøges aktuelt hvilket system, der på nuværende tidspunkt via kobling til kommunens indkøbssystem bedst kan omregne de enkelte indkøbs miljøpåvirkning og dermed regne i både kr. og CO₂. Med udgangspunkt i dette, vil kommunen også kunne levere et klimaregnskab, ligesom værktøjets virkemiddelsberegner kan understøtte udvalgets visioner om at træffe beslutninger vedrørende bæredygtig drift med udgangspunkt i reel effekt.

Opsamlende oversigt

Beslutning

Indstilles godkendt.

Peter Muhl (A) var fraværende grundet orlov.

Bilag

Bilag 1 - Aktuelle målsætninger, POGI

Punkt 71: Omlægning til CO₂-neutral flåde

83.11.00-A00-1-22

Forventet sagsgang

UKL, USO, ØK, BY

Anledning

Som led i omstillingen til bæredygtig drift af Mariagerfjord Kommune, behandles oplæg til omlægning af kommunens flåde med henblik godkendelse af principper for CO₂-neutral flåde samt tidsperspektivet for omlægning.

Indstilling

Direktionen indstiller til Byrådet:

1. At den grønne omstilling fremmes, så der fremover som udgangspunkt kun indkøbes eller leases emissionsfrie køretøjer, hvis dette er funktionelt muligt.
2. At overgangen til emissionsfrie køretøjer finansieres inden for enhedernes egen økonomi, herunder etablering af ladestander, hvis det er nødvendigt.
3. At udgift til ladeinfrastruktur til flåden for hjemme- og sygeplejen medtages i Budget 2024.
4. At dieseldrevne varebiler registreret første gang før 31. august 2016 og/eller lastbiler og busser, registreret første gang før 31. december 2015, som eventuelt indgår i kommunens flåde, enten planlægges afviklet eller der sikres eftermontering af partikelfilter senest i 2025.

Sagsfremstilling

Som led i en omstilling til bæredygtig drift, sættes der i indeværende sag fokus på Mariagerfjord Kommunes egen flåde - det vil sige de køretøjer, som ejes eller leases af kommunen og anvendes af medarbejderne i forhold til opgavevaretagelsen.

I Mariagerfjord Kommune er der ikke central flådestyring. I nærværende sag skal principperne for fagområdernes fremtidige indkøb af køretøjer vedtages, således at principperne danner grundlag for en politisk overordnet retning for omlægning af flåden, som fagområderne skal administrere deres indkøb efter.

Allerede da Byrådet tiltrådte Partnerskab for Grønne Indkøb (POGI), tiltrådtes også en række målsætninger vedrørende transportområdet, som er et af de store områder, hvor kommunens klimaaftryk måles direkte (Scope 1) og hvor man ved, at der udledes meget CO₂.

Målsætninger

Som POGI-medlem skal kommunen inden 2023 sikre, at alle indkøb af køretøjer, leasing, transportydelser og transport i forbindelse med indkøb af varer, service- og tjenesteydelser fra 2030, så vidt muligt, er CO₂-neutrale.

Planen skal bl.a. sætte fokus på reducere af transportbehov, samt overgang til andre mindre klima- og miljøbelastende transportløsninger.

Indkøbsmålet omfatter:

- 1) indkøb og leasing af køretøjer til egen flåde (som nærværende sag omhandler)
- 2) indkøb af transportydelser
- 3) indkøb af varer, service- og tjenesteydelser

Eksisterende flåde

Alt i alt udgør flåden i Mariagerfjord Kommune ca. 300 køretøjer, hvoraf ca. 100 er traktorer, bus, lastbiler, arbejdsmaskiner og knallerter. Personbiler udgør ca. 125 stk. og varebiler ca. 75 stk.

Aktuelt står kommunen over for, at der skal laves et nyt udbud på hjemme- og sygeplejens biler, som udgør ca. 70 biler. En omlægning af ca. 70 biler til el, vil medføre en årlig reduktion i CO₂-aftryk på ca. 165 tons.

Udbuddet skal køre i foråret 2023, og nye biler forventes at kunne leveres primo/medio 2024 alt efter leveringskapacitet på området på det tidspunkt. Når udbuds- og funktionskrav i samarbejde med ældreområdet er specificeret, inviteres kommunens øvrige fagområder til at tilkendegive, om man ønsker at medvirke i udbuddet med henblik på hurtig omlægning til el, eller fordi man ved, at man inden for en kortere periode skal udskifte eksisterende køretøj.

Strategien for omlægning til CO₂-neutrale køretøjer udarbejdes nu, med henblik på at alle indkøb og leasing inden 2030 er CO₂-neutrale. Administrationen anbefaler, at den grønne omstilling fremmes, så der træffes politisk beslutning om, at der fra allerede nu som udgangspunkt kun indkøbes emissionsfrie køretøjer, såfremt dette er funktionelt muligt. En omlægning af 125 biler og 75 varebiler vil betyde en årlig samlet reduktion i CO₂ på ca. 470 tons.

Markedsforventningen er, at ny-indkøb af elbiler udgiftsmæssigt vil være på niveau med konventionelle biler, når der tages højde for bilernes totale omkostninger over 4 år. Overgange til emissionsfrie køretøjer (el) anbefales derfor gennemført inden for enhedernes egne økonomi, herunder etablering af ladestander, såfremt det er nødvendigt.

I forhold til kommende udbud af elbiler til hjemme- og sygeplejen vil der være behov for en finansiering af ladestanderkapaciteten som en engangsudgift, idet denne er en grundlæggende forudsætning for driften samt af en størrelsesorden, der ikke kan afholdes inden for eksisterende ramme. Investeringen indstilles at indgå som en del af direktionens budgetoplæg for Budget 2024. Uagtet krav til drivmiddel må der forventes en stigning i ydelsesudgiften ved kommende udbud, idet markedet siden sidste udbud i 2019 generelt er øget i udgiftsniveau. Resultat af udbuddet vil blive behandlet i Udvalget for Sundhed og Omsorg, hvis det afviger fra rammen.

Det bemærkes, at der som funktionskrav i udbuddet stilles ønske om "nogle-fri" adgang til bilerne, således at de tilgås via app eller lignende. På den måde fremmes muligheden for fleksibilitet i flådestyringen.

Særligt vedrørende dieseldrevne varebiler, busser og lastbiler

Hvis der i kommunens flåde er dieseldrevne varebiler registreret første gang før 31. august 2016 og tilsvarende for lastbiler og busser, registreret første gang før 31. december 2015, skal disse enten planlægges afviklet eller det skal sikres, at der er eftermonteret et partikelfilter. Dette skal ske senest i 2025, jævnfør de tiltrådte målsætninger i POGI.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Peter Muhl (A) var fraværende grundet orlov.

Punkt 72: Prioritering af resterende initiativkort

01.30.00-P20-1-21

Forventet sagsgang

UKL

Anledning

Efter temamødet i Byrådet 24. november 2022 er der nogle initiativkort fra Klimaspillet, som fortsat mangler prioritering. Udvalget for Klima og Landdistrikter har til opgave at drøfte, hvilke initiativer af de "gule", der skal være en del af den kommende klimaplan, og hvilke der udskydes til næste revision i 2027/2028.

Indstilling

Direktøren for Teknik, Kultur og Klima indstiller til Udvalget for Klima og Landdistrikter:

1. At Udvalget prioriterer de resterende initiativkort til Klimaplanen.

Sagsfremstilling

24. november 2022 prioriterede Byrådet hvilke handlinger, der skal være en del af den første Klimaplan for kommunen. Igennem individuel prioritering og efterfølgende fælles drøftelse blev alle initiativkort prioriteret. Nogle kom i grøn kategori, mens andre på trods af fælles drøftelser, forblev gule. Da Udvalget for Klima og Landdistrikter er ansvarlige for DK2020 og klimaplanen, har udvalget derfor opgaven med den sidste drøftelse af de gule kort.

Opgaven er derfor at:

- Gennemgå de resterende gule kort
- Vurdere om nogle kan komme over på det grønne felt
- Beslutte hvilke der for nu, skal forblive gule. Disse kan komme i spil når planen igen skal revideres - formentlig til 2027/2028.

Alle de grønne kort - både fra temamødet og udvalgsrådet - vil blive skrevet ind i Klimaplanen. Denne kommer til behandling i udvalg og Byråd i foråret 2023.

Beslutning

Udvalget tog stilling til de resterende forslag og herunder forslag, som er fremsat ved Byrådets temamøde.

Peter Muhl (A) var fraværende grundet orlov.

Punkt 73: Orienteringssager

00.01.00-G01-15-22

Forventet sagsgang

UKL

Anledning

Generel orientering til udvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik, Kultur og Klima indstiller til Udvalget for Klima og Landdistrikter:

1. At orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

- Orientering om status på udbud af elladestandere.

Beslutning

Der var orientering om:

- Status for udbud af el-ladestandere.
- Planer om GEUS-møde vedr. CO₂ lagring 10. januar 2023.
- Sluseprojekt i Hobro.

Peter Muhl (A) var fraværende grundet orlov.

Punkt 74: Eventuelt

00.01.00-G01-15-22

Beslutning

Der var drøftelse af drift af genbrugspladser - herunder kort om den fremtidige selskabsdannelse omkring affaldsområdet.

Peter Muhl (A) var fraværende grundet orlov.

Punkt 75: Lukket:

85.02.02-G01-4-22

Mødet sluttede kl. 20.55.

Peter Muhl (A) var fraværende grundet orlov.